

Private View ****

de Volkskrant - 19 Mei 2015
Pagina 39

Regisseur Tom Creed laat in Private View stemmen, kleuren, personages en filmbeelden prachtig samenvallen - en trekt ze ook weer uit elkaar. Componiste Annelies Van Parys baseerde zich op Hitchcocks klassieke film Rear Window. De spanning wordt steeds hoger opgepookt.

Opera. Van Muziektheater Transparant, Neue Vokalsolisten Stuttgart. Compositie Annelies Van Parys. Tekst Jen Hadfield. Regie Tom Creed. Opera Antwerpen, 13/5. Herhalingen: 23/5 (Gent), 28/5 (Rotterdamse Schouwburg).

Private View, dat is 70 minuten lang kijken, bekeken worden en luisteren naar stemmen die details van relaties blootgeven, naar muziek die de spanning steeds hoger oppookt. Tijdens de Operadagen Rotterdam kun je ervaren hoe componiste Annelies Van Parys en librettiste Jen Hadfield spelen met suggestie. In hun thrilleropera zetten ze de toeschouwer een verrekijker op en laten ze hem gluren door de ramen van flatbewoners. Die zie je praten, ruziemaken en eten, maar je weet niet wat er in hun hoofden omgaat. Anders dan in een traditionele opera worden de emoties van de personages niet benoemd.

Van Parys ging aan de slag met Hitchcocks iconische film Rear Window, uit 1954. Daarin is een fotograaf door een gebroken been aan huis gekluisterd. Met een teelens kijkt hij bij zijn burens naar binnen. Hij vermoedt dat er in een van de appartementen een moord wordt gepleegd. Of dat waar is, blijft in het midden. Van Parys en Hadfield hebben niet het filmscript gebruikt, wel het thema voyeurisme.

Zes schermen op verrijdbare stellages laten zwart-witfilmbeelden zien van een stad: verkeer, mensen die muziek maken, een rivier. Een camera volgt een auto, die rood wordt ingekleurd, een andere richt zich op een wekkerradio die de tijd aangeeft. 'Het wordt heet, heet, meldt de radio.

Vijf zangers, leden van Neue Vocalsolisten Stuttgart, schuiven met de stellages. Ze lijken in de film te stappen. Zachtjes maken ze geluiden, met megafoons voor hun mond. Een sopraan zingt: 'Ik houd van vergif'. Haar stem schiet ver omhoog, in razendsnelle kwetternootjes die met onwaarschijnlijke precisie doel treffen. Ze wordt blauw verlicht, net als een vrouw op een van de filmschermen.

Intussen laten de musici van Asko|Schönberg hun opgewonden openingsmaten achter zich. Donkere tonen van hoorn, trombone en lage strijkers glijden weg. Ze suggereren dat de personen op de film de controle verliezen. Drie geel verlichte mannen zingen 'Hello, hello anybody?'

Van Parys maakt geraffineerd gebruik van de vervreemdende werking van een accordeon, een elektrische gitaar en een prepared piano tussen de strijkers, blazers en slagwerkinstrumenten.

Regisseur Tom Creed laat stemmen, kleuren, personages en filmbeelden met elkaar samenvallen en trekt ze weer uit elkaar in een spannend spel van verwachting die nooit wordt ingelost.

Aan het slot van de voorstelling smelt de kunststof wekkerradio. 'Denk je dat jij onzichtbaar bent?', vraagt een stem. Dan gaat het zaallicht zachtjes aan.

+++

OPVALLENDE PRODUCTIES OP DE OPERADAGEN ROTTERDAM

Operadagen Rotterdam viert van 22 tot 31/5 zijn tiende editie met meer dan honderd voorstellingen op zestig locaties. Deze producties zijn in elk geval een bezoek waard:

King Size

De Zwitserse regisseur Christoph Marthaler maakte een voorstelling over een echtpaar dat in een vreemde omgeving in een enorm bed ligt. Ze kunnen de slaap niet vatten. Met muziek van Jackson 5, Schumann, The Kinks, Purcell. Een voormalige songfestivaldeelnemer zingt de hoofdrol. 22 en 23/5, Rotterdamse Schouwburg.

Daral Shaga

Circusopera van de Vlaamse componist en pianist Kris Defoort, die gaat over de grens die vluchtelingen scheidt van de vrije wereld. Twee van hen proberen over te steken, de derde blijft aan de andere kant. Hij wil terug. Met drie musici en vijf acrobaten maken ze hun ervaringen voelbaar. 26 en 27/5, Rotterdamse Schouwburg.

Pornopera

Na apengeluiden (in Apera) onderzoekt de componiste Huba de Graaff de klanken van de liefde. 'Wat was er voordat de zang ontstond?' vroeg ze zich af. Ze kwam uit bij de minieme kreun die voorafgaat aan een gezongen klank. Klassieke zangers moeten hem afleren, popsterren krijgen er hun karakteristieke geluid door. Voor Pornopera, een werk voor twee harpen en twee acteurs, zette ze elke zucht in de compositie op papier. Hans Dagelet en Soetkin Demey acteren en kreunen. 29 en 30/5, Krijn Boon Studio, Rotterdamse Schouwburg.

Death Speaks

Composer-in-residence David Lang vond in de ruim 600 liederen die Schubert naliet een grote hoeveelheid teksten waarin de dood als personage optreedt. Hij vertaalde die doodscitaten in het Engels en maakte er een Schubertiaanse liedcyclus van. Met als soliste Shara Worden, zangeres en songwriter van My Brightest Diamond. 29 en 30/5, de Doelen, Jurriaansezaal.

BIËLLA LUTTMER

Copyright © 2015 De Persgroep Publishing. Alle rechten voorbehouden